

DE LATENTE BELASTINGSSCHULD IN DE PRAKTIJK

door H. H. M. Foppe

Naar aanleiding van de bijdrage van de heer J. P. H. Smits in het M.A.B.-nummer van Januari betreffende bovengenoemd onderwerp, wil het mij voorkomen, dat de schrijver in de uitwerking van zijn praktijkvoorbeeld op een dwaalspoor is geraakt.

Door de verdubbeling van de boekwaarde der oude vaartuigen is de N.O.R. met een zelfde bedrag gealimenteerd. Dit eist een behandeling, geheel los van het activum. De latente belastingplicht, waarvan het volkomen onzeker is, wanneer zij in een reële fiscale claim zal veranderen (verliezen, vrijwillige opheffing, opheffing door een nieuwe fiscale wet of ministerieel besluit) moet m.i. tot het volle bedrag, derhalve zonder interpolatie van de contante waarde, in aanmerking worden genomen. Immers de claim kan op zeer korte termijn buiten de macht van de contribuabele om, opeisbaar worden.

Wat het activum zelve aangaat, hiervan moet men zich steeds weer (derhalve elk jaar bij de balansopstelling) afvragen, hoe de positie is van de commerciële balans t.o.v. de fiscale en de actuele verkoopwaarden.

Hierbij moet men drie gevallen onderscheiden:

a. De fiscale boekwaarde loopt parallel met de commerciële. De verkoopwaarde is hoger. De becijfering van de fiscale claim is onnodig; zij kan steeds ruimschoots uit de eventuele boekwinst bij gedeeltelijke verkoop of algehele liquidatie worden betaald. Derhalve noch opvoeren van stille reserve in actief, noch van latente fiscale verplichting.

b. De fiscale boekwaarde ligt hoger dan de commerciële. De werkelijke waarde is hoger dan de commerciële en/of de fiscale. Dit was de situatie, die vóór de recente belastingherzieningen normaal was.

Bij een fiscale boekwaarde van f 150.000,—
een commerciële boekwaarde van „ 100.000,—
en een actuele verkoopwaarde van „ 200.000,—
kan men de latente fiscale claim, te weten 45 % van f 200.000,—
minus f 150.000,— = 45 % van f 50.000,— = f 22.500,— ruimschoots voldoen uit de fiscale boekwinst ad f 50.000,— en uit de commerciële boekwinst ad f 100.000,—. De opvoering van de stille reserve en van de fiscale claim is onnodig.

c. De fiscale boekwaarde ligt lager dan de commerciële boekwaarde. Dit gebeurt thans herhaaldelijk, bijvoorbeeld, wanneer de toegestane bijzondere afschrijvingen, die fiscaal worden toegestaan, niet commercieel worden gevolgd, of uit financierings-technische doeleinden (vide mijn artikel in het M.A.B.-nummer van September 1952). Hier kunnen ongewenste situaties ontstaan, hetgeen blijkt uit het volgende cijfervoorbeeld.

Fiscale boekwaarde f 150.000,—
Commerciële boekwaarde „ 300.000,—
Actuele verkoopwaarde „ 400.000,—
Latente fiscale claim op basis van recente gegevens 45 % van f 400.000,— minis f 150.000,— = 45 % van f 250.000,— = f 112.500,—.

De commerciële winst ad f 100.000,— wordt geheel door de fiscale claim opgeheven. In dit geval behoort m.i. de benaderde contante waarde van de fiscale claim (vele systemen kunnen hiertoe dienen, bijvoorbeeld mijn opvatting, beschreven in genoemd Septembernummer of het systeem van de Heer Smits van $\frac{1}{2}$ B) commercieel te worden gereserveerd.

De Heer Smits zal bemerken, dat hij aan de hand van deze gedachtingang de problemen van de latente fiscale claim rationeel kan benaderen, voor welk doel ook, eveneens dus voor de correcties van de V.B. Inspecteur.

In zijn voorbeeld, n.l. de waardering van f 770.000,— der oude vaartuigen en een correctie van f 500.000,— door de Inspecteur ter benadering van de geldswaarde, is er sprake van een *negatieve* fiscale claim, want:

Nieuwe fiscale boekwaarde	f 2.111.667,—
Oude fiscale boekwaarde f 2.111.667,— minus	
f 731.500,— =	„ 1.380.167,—
Actuele verkoopwaarde volgens opvatting Inspecteur	„ 1.880.167,—
Fiscaal verlies bij verkoop	„ 231.500,—

Rekening houdende met de hiermede inhaerente, maar door mij los van het activum behandelde toevoeging aan de N.O.R. krijgt men dus in dit geval:

een positieve component van 40 % (resp. 30 %) van f 770.000,—, een negatieve component van 40 % van f 231.500,—.

Op deze laatste component zou dus in principe een benaderde contante waarde kunnen worden toegepast.

Naschrift

Op de bovenstaande opmerkingen van de heer Foppe menen wij het volgende te mogen repliceren:

Wij zijn de heer Foppe erkentelijk voor zijn uitbouw van onze gedachtingang, zoals die zijn weergegeven in de punten a.—c. van zijn betoog. En wij willen ruitelijk bekennen, dat onze oplossing m.b.t. de verdubbeling der boekwaarde van de oude vaartuigen, verkeerd is geweest. Inderdaad is de uitwerking van de heer Foppe — n.l. een negatieve latente belastingschuld over f 231.500,— wegens overwaardering van oude vaartuigen en een positieve over de gehele N.O.R. — de juiste. Ook van andere zijde zijn wij daarop geweest.

Hiermede is de critiek van de heer Lafeber — die tot ons leedwezen was gegoten in een vorm, welke ons de lust tot verdere polemieek volkomen heeft ontnomen — niettemin tegelijk beantwoord.

J. P. H. S.